

Prehrambena industrija , d.d. Zagreb

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

2009.

Članovi Uprave

Darko Radišić, v.r.

Tomislav Jović, v.r.

Zagreb, ožujak 2010.

Financijski izvještaji Društva sastavljeni su sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) odobrenih za primjenu u republici Hrvatskoj. Financijski izvještaji izrađeni su primjenom metode povijesnog troška i načela vremenske neograničenosti poslovanja.

Financijski izvještaji pripremljeni su na temelju pretpostavke neograničenosti poslovanja i izraženi su u kunama.

Na temelju ekonomske suštine događanja i okolnosti koju su relevantni za Društvo, mjerna valuta Društva je hrvatska kuna. Sukladno tomu, financijski izvještaji Društva sastavljeni su u hrvatskim kunama. Na dan 31. prosinac 2009. godine, službeni tečaj za 1 EUR bio je 7,306199 kn (31. prosinca 2008. g. : 1 EUR = 7,324425 kn) .

Društvo obavlja konsolidaciju financijskih izvještaja između svojih ovisnih društava te njihovim zavisnim dijelovima.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe uključuju matično društvo Kraš, d.d. i društva koje ono kontrolira. Ta kontrola normalno se očituje kada Grupa posjeduje, izravno ili neizravno, više od 50 % prava glasa dioničkog kapitala društva, te može upravljati financijskom i poslovnom politikom društva s ciljem ostvarivanja koristi iz njegovih aktivnosti. Značajne podružnice (ovisna društva) koje su kupljene ili prodane konsolidirane su za razdoblje do ili od datuma prelaska kontrole. Sve značajne transakcije i iznosi unutar Grupe se eliminirani.

SADRŽAJ

	<u>Stranice</u>
Sažetak temeljnih računovodstvenih politika	1 - 14
Bilješke uz bilancu	15 - 18
Bilješke uz račun dobiti i gubitka	19 - 20

I. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike koje su primijenjene pri izradi financijskih izvještaja prikazane su u nastavku.

1.1. Promjene računovodstvenih politika

a) Novi standardi, tumačenja i izmjene na snazi od 1. siječnja 2009. godine
Sljedeći novi standardi, tumačenja, izmjene i dopune, na snazi od 1. siječnja 2009. godine, imali su učinak na financijske izvještaje Grupe:

- MSFI 7 “Financijski instrumenti - objavljivanje” (dopuna):

Ova dopuna zahtjeva promjenu u objavljivanju financijskih instrumenata, uključujući analizu financijske imovine i financijskih obveza koje se vrednuju po fer vrijednosti u izvješću o financijskom položaju, u tri hijerarhijske razina mjerenja fer vrijednosti. Izmjene se ne odnose na priznavanje i mjerenje transakcije i stanja u financijskim izvještajima.

MRS 1 “Prezentiranje financijskih izvještaja” (revidiran):

Kao rezultat primjene ove izmjene Društvo je izabralo prezentiranje jedinstvenog računa dobiti i gubitka. Osim toga, izvještaj o promjenama u kapitalu se sada predstavlja kao primarni izvještaj u kojem je prikazana ukupnu sveobuhvatnu dobit razdoblja, gdje se odvojeno iskazuju ukupni iznosi raspodjeljivi vlasnicima matice i vlasnicima manjinskih udjela. Također Društvo u izvještaju o promjenama u kapitalu prikazuje i učinke retroaktivne primjene promjene računovodstvenih politika ili retroaktivnog prepravljanja iznosa, iznose transakcija s vlasnicima u njihovom svojstvu kao vlasnika, prikazujući odvojeno uplate uloga vlasnika i raspodjele vlasnicima i u skladu između knjigovodstvenog iznosa svake komponente kapitala na početku i na kraju razdoblja, uz odvojeno prikazivanje svake promjene.

- MSFI 8 - “Poslovni segmenti” (zamjenjuje MRS 14)
- MSFI 3 “Poslovna spajanja” - revizija primjene metode stjecanja

Sljedeći novi standardi, tumačenja, izmjene i dopune, također na snazi od 1. siječnja 2009. godine, nisu imali materijalno značajan učinak na financijske izvještaje Grupe:

- MRS 23 “Troškovi posudbe” (izmjene i dopune)- sveobuhvatna revizija s ciljem zabrane trenutnog priznavanja rashoda. Troškovi posudbe koji se odnose na kvalificirana sredstva za koje je početni datum kapitalizacije 1. siječnja 2009. ili nakon toga.
- MSFI 2 “Isplate s temelja dionica” (izmjene i dopune): uvjeti stjecanja prava i otkazivanje
- MSFI 3 “Poslovna spajanja” - revizija primjene metode stjecanja (od 1.7.2009.g.)

- MRS 27 “Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji” - izmjena koja se odnosi na trošak investiranja kod prve primjene MSFI
- MRS 28 “Ulaganja u pridružena društva” izmjene proistekle iz izmjena u MSFI 3 (od 1.7.2009.g.)
- MRS 32 i MRS 1 “Povrativi financijski instrumenti i obveze nastale temeljem likvidacije” (objavljivanje - izmjene i dopune)
- MRS 36 Umanjenje imovine: (dodatno objavljivanje o diskontnoj stopi)
- MRS 38 Nematerijalna imovina: (tretman troškova za marketing i promidžbu)
- MRS 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje (pojašnjenja da se promjene nastale po derivatima ne smatraju reklasifikacijama)
- MRS 40 Ulaganje u nekretnine: (Nekretnine u izgradnji ili uređenju za buduće korištenje klasificiraju se kao nekretnine i preispituju se uvjeti za dobrovoljnu izmjenu računovodstvenih politika i usklađenosti sa MRS 8 kao i pojašnjenje da je sadašnja vrijednost unajmljenih nekretnina jednaka vrijednosti stečenoj povećanjem prepoznatljivih obveza)
- Poboljšanja MSFI (2009.)
- IFRIC 15 “Ugovori o izgradnji nekretnina” - priznavanje prihoda od prodaje nekretnina prije završetka izgradnje)
- “Ugrađeni derivati” (Izmjene i dopune IFRIC 9 i MRS 39)

b) Novi standardi, tumačenja i izmjene koji još nisu na snazi

Sljedeći novi standardi, tumačenja, izmjene i dopune, koji nisu bili primijenjeni u ovim financijskim izvještajima, mogu imati ili će imati utjecaj na financijske izvještaje Grupe u budućnosti:

- MSFI 2 “Isplate s temelja dionica” - izmjene vezane za transakcije isplate s temelja dionica koje se podmiruju u novcu (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)
- MSFI 5 “Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)
- MSFI 8 “Operativni segmenti” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja - (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)
- MRS 1 “Prezentiranje financijskih izvještaja” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)

- MRS 7 “Izvještaj o novčanom toku” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)
- MRS 17 “Najmovi” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja - (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)
- MRS 36 “Umanjenje imovine” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja - (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)
- MRS 39 “Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje” - izmjene nastale kao rezultat godišnjih poboljšanja - (na snazi od 1. siječnja 2010. ili nakon toga)

1.2. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

Dugotrajna imovina i grupa za otuđenje klasificirani kao namijenjeni prodaji vrednuju se po nižoj od knjigovodstvene i fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje. Dugotrajna imovina i grupa za otuđenje mogu se klasificirati kao namijenjeni prodaji ako će njihova knjigovodstvena vrijednost biti nadoknađena kroz prodaju prije nego nastavkom uporabe. Da bi to bio slučaj, imovina i grupa za otuđenje moraju biti raspoloživi za trenutnu prodaju u postojećem stanju i prodaja mora biti vrlo vjerojatna.

Uprava mora biti odlučna za prodaju, a kriterij za priznavanje je da ista treba biti provedena unutar godine dana od dana kvalificiranja.

U računu dobiti i gubitka izvještajnog razdoblja, i usporedivog razdoblja prethodne godine, prihodi i rashodi iz prekinutih aktivnosti iskazuju se odvojeno od prihoda i rashoda iz neprekinutog poslovanja, sve do razine dobiti nakon poreza, čak i kada Grupa zadržava nekontrolirani udio u podružnici nakon prodaje. Dobit ili gubitak (nakon oporezivanja) se iskazuju zasebno u računu dobiti i gubitka. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina nakon što se klasificiraju kao namijenjena prodaji se ne amortiziraju. Rezultati poslovanja tijekom godine uključuju se u račun dobiti i gubitka za razdoblje. Prekinuto poslovanje je sastavni dio poslovanja Grupe koje predstavlja zasebnu glavnu točku poslovanja.

Prekinuto poslovanje prikazano je u računu dobiti i gubitka (uključujući i komparativno razdoblje) kao odvojena stavka koja obuhvaća dobit ili gubitak nakon oporezivanja iz prekinutog poslovanja i dobit ili gubitak nakon oporezivanja priznat nakon ponovnog izračuna fer vrijednosti umanjenog za troškove prodaje ili otuđenja imovine / grupe za otuđenje koja predstavlja prekinuto poslovanje.

1.3. Strana valuta

Transakcije iskazane u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u HRK (hrvatske kune) po tečaju važećem na datum transakcije. Hrvatska kuna je važeća valuta Grupe te su u toj valuti prezentirani financijski izvještaji.

Monetarna imovina i obveze iskazane u stranim sredstvima plaćanja preračunate su u kune na dan bilance po tečaju koji je važio na taj dan. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja stranih sredstava plaćanja priznaju se u računu dobiti i gubitka s izuzetkom svih monetarnih stavki koje pružaju učinkovitu zaštitu neto ulaganja u inozemno poslovanje. One su priznate u drugom računu dobiti i gubitka do raspoloživosti neto ulaganja, nakon čega se priznaju u računu dobiti i gubitka. Porezna

zaduženja i krediti koji se mogu pripisati tečajnim razlikama tih monetarnih stavki također se iskazuju u kapitalu.

Nemonetarne stavke izražene u stranoj valuti vrednovane po fer vrijednosti preračunate su u kune po tečaju važećem na dan određivanja fer vrijednosti. Nemonetarne stavke izražene u stranoj valuti iskazane po trošku nabave treba iskazati primjenom tečaja strane valute na datum transakcije.

Prilikom konsolidacije, rezultati inozemnih aktivnosti preračunavaju se u kune po približnom tečaju važećem na datum transakcije. Sva imovina i obveze iz inozemnih aktivnosti, uključujući goodwill koji proizlazi iz stjecanja tih aktivnosti, preračunavaju se po tečaju važećem na datum izvještavanja.

Tečajne razlike nastale iz preračunavanja početne neto imovine po početnom tečaju i rezultati inozemnih aktivnosti prema stvarnom tečaju priznaju se u drugoj sveobuhvatnoj dobiti i akumuliraju u devizne rezerve.

1.4. Priznavanje prihoda

Prihodi se sastoje od fer vrijednosti primljene naknade ili potraživanja za prodane proizvode ili usluge tijekom redovnog poslovanja Grupe. Prihodi su iskazani u iznosima koji su umanjeni za porez na dodanu vrijednost, procijenjene povrate, rabate i diskonte. Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Društvo imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Društva.

a) Prihodi od prodaje robe

Prihodi od prodaje robe priznaju se kada je Grupa prenijela značajne rizike i koristi vlasništva robe na kupca i ako je vjerojatno da će Grupa primiti ranije dogovorene uplate. Ti su kriteriji smatraju se zadovoljenim kada je roba dostavljena kupcu. Gdje kupac ima pravo na povrat, Grupa odgađa priznavanje prihoda sve dok pravo na povrat ne istekne. Međutim, tamo gdje Grupa zadržava samo beznačajni rizik vlasništva s obzirom na pravo povrata, prihod se ne odgađa, ali Grupa priznaje rezerviranje temeljem prethodnih iskustava i drugih relevantnih faktora. Isto se pravilo primjenjuje na jamstva.

b) Prihodi od prodaje usluga

Pod uvjetom da je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti i ako je vjerojatno da će Grupa primiti naknadu, prihodi od usluga priznaju se u razdoblju u kojem su iste pružene.

Prihod od ugovora o obavljanju usluga priznaje se u odnosu na stupanj izvršenja ugovora. Stupnjevi izvršenja ugovora utvrđeni su kako slijedi:

- obavljene usluge priznaju se u odnosu na stupanj izvršenja, utvrđene kao postotak utrošenog vremena, u odnosu na ukupno vrijeme, koje je proteklo do datuma bilance;
- naknade za održavanje uključene u cijenu prodanog proizvoda priznaju se u odnosu na udio u ukupnom trošku za održavanje prodanog proizvoda, uzimajući u obzir broj prethodnih usluga održavanja ranije prodanih proizvoda; i
- prihod od ugovora temeljenih na utrošenom vremenu i materijalu priznat je, prema ugovorenim cijenama, u razdoblju u kojem su radni sati izvršeni i u kojem su direktni troškovi nastali.

c) *Prihodi od kamata*

Prihod od kamata razgraničava se na vremenskoj osnovi, na temelju neotplaćene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, koja točno diskontira procijenjene buduće novčane primitke kroz očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta ili do neto knjigovodstvenog iznosa financijske imovine. Prihod od kamata se priznaje kao financijski prihod u računu dobiti i gubitka.

d) *Prihodi od dividendi*

Prihod od dividendi temeljem ulaganja se priznaje kada je ustanovljeno dioničarevo pravo na isplatu dividende.

e) *Prihodi od najmova*

Prihod od poslovnih najmova obračunava se na linearnoj osnovi tijekom trajanja najma.

1.5. Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u računu dobiti i gubitka za iznose koji ne ulaze u poreznu osnovicu kao i iznose porezno nepriznatih rashoda. Tekuća porezna obveza Grupe izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum bilance.

Tekući porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se priznaju direktno u kapitalu, ne priznaje se u računu dobiti i gubitka. Uprava periodično procjenjuje pozicije prijave poreza u odnosu na situacije u kojima su primjenjivi porezni zakoni predmet tumačenja, te Grupa provodi rezerviranja, kada je to moguće.

1.6. Najmovi

Najmovi u kojima je zadržan značajan dio rizika i koristi vlasništva od strane najmodavca, klasificiraju se kao operativni najmovi.

Isplate izvršene u okviru poslovnih najmova (neto od poticaja primljenih od strane najmodavca) terete račun dobiti i gubitka temeljem pravocrtne metode tijekom razdoblja najma.

Najmovi nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Grupa ima sve bitne rizike i koristi vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi.

Financijski najmovi kapitaliziraju se na početku najma po nižoj od fer vrijednosti unajmljene imovine i sadašnje vrijednosti minimalnih plaćanja najma.

Plaćanja temeljem najma se raspoređuju između financijskih troškova i umanjenja obveze za najam kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obveze. Potencijalne najamnine teretit će troškove u razdobljima kada su nastale.

Nekretnine, postrojenja i opreme stečene financijskim najmom amortiziraju se u periodu kraćem od korisnog vijeka imovine i razdoblja najma.

1.7. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac i depozite kod banaka te se iskazuju u izvještaju o financijskom položaju. Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenata općenito su približni njihovim fer vrijednostima.

U svrhu izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac i račune kod banaka sa dospijućem do tri mjeseca.

1.8. Državne potpore

Državna potpora se priznaje kada postoji dovoljno jamstvo da će Grupa zadovoljiti uvjete koji se za nju traže i da će potpora biti primljena.

Državne potpore priznaju se u računu dobiti ili gubitka na sustavnoj osnovi tijekom razdoblja u kojem subjekt povezane troškove priznaje kao rashode za čije su pokriće potpore namijenjene.

Državne potpore povezane s materijalnom imovinom koja se amortizira priznaju se u dobit ili gubitak u razdobljima i u omjerima u kojima se priznaje trošak amortizacije te imovine.

Državne potpore povezane s imovinom koja se ne amortizira priznaju se u dobit ili gubitak kroz razdoblja u kojima se snose troškovi ispunjenja tih obveza, odnosno kroz očekivani vijek uporabe te imovine.

Potraživanja za državnu potporu za nadoknadu rashoda ili gubitaka koji su već nastali, ili u svrhu pružanja trenutne financijske podrške subjektu bez budućih povezanih troškova, priznaju se kao prihod razdoblja u kojem je potraživanje nastalo.

1.9. Nekretnine, postrojenja i oprema

Postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i/ili akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, a čine materijalnu imovinu ukoliko im je vijek trajanja duži od godine dana, a pojedinačna vrijednost veća od 2.000 kuna na dan nabave. Nabavna vrijednost uključuje nabavnu cijenu, trošak rezervnih dijelova postrojenja i opreme, troškove zaduživanja za dugoročne građevinske projekte, te ostale zavisne troškove i procijenjenu vrijednost budućih troškova demontaže ako su uvjeti priznavanja istih ostvareni, dok se obveza knjiži kao provizija.

U slučaju kada je potrebno zamijeniti značajne dijelove nekretnina, postrojenja i opreme u intervalima, Društvo priznaje takve dijelove kao individualnu imovinu sa određenim vijekom trajanja i amortizacijom. Isto tako u slučaju većih kontrola ili održavanja, troškovi istih se priznaju u knjigovodstvenom iznosu postrojenja i opreme kao zamjena, ako su zadovoljeni uvjeti priznavanja. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se u računu dobiti i gubitka kako nastaju. Sadašnja vrijednost očekivanih troškova otpisa imovine nakon njezine uporabe se uključuje u trošak iste imovine, ako su uvjeti priznavanja ostvareni.

Zemljišta i nekretnine evidentiraju se po fer vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju nekretnina i gubitke od umanjenja imovine priznate nakon datuma revalorizacije, na temelju periodičnih procjena od strane profesionalnih procjenitelja. Procjene se provode najmanje svakih pet godina kako bi se osiguralo da fer vrijednost revalorizirane imovine materijalno ne odstupa od svog knjigovodstvenog iznosa.

Svaki revalorizacijski višak pripisuje se revalorizacijskoj rezervi imovine kao dio kapitala u izvještaju o financijskom položaju, osim u slučaju kada poništava umanjenje revalorizacije iste imovine, prethodno priznate unutar računa dobiti i gubitka. Revalorizacijski manjak se priznaje kao dio računa dobiti i gubitka, osim ako poništava postojeći višak iste imovine priznate kao revalorizacijska rezerva imovine.

Godišnji prijenos iz revalorizacijske rezerve imovine u zadržanu dobit provodi se za razliku između amortizacije temeljene na revaloriziranom knjigovodstvenom iznosu imovine i amortizacije nabavne vrijednosti imovine. Akumulirana amortizacija na datum revalorizacije eliminira se bruto knjigovodstvenim iznosom imovine te se neto iznos prepravlja na iznos revalorizirane imovine. Po otpisu ili prodaji, ako postoji preostala revalorizacijska rezerva koja se odnosi na sredstvo koje se prodaje ista se prenosi u zadržanu dobit.

Amortizacija se obračunava tako da se nabavna vrijednost imovine, osim zemljišta i investicija u tijeku otpisuje tijekom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom pravocrtne metode.

Obračun amortizacije obavlja se po pojedinačnim sredstvima do njihovog potpunog otpisa.

Nekretnine, postrojenja i oprema i svaki njihov značajan dio prestaju se priznavati prilikom potpunog otpisa ili kada se njihovim korištenjem ne očekuju buduće ekonomske koristi.

Dobici ili gubici nastali otuđivanjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa tog sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

Preostala (sadašnja) vrijednost, korisni vijek trajanja i metode amortizacije revidiraju se na kraju svake financijske godine i usklađuju, ako je prikladno.

1.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se odnosi na informatičke programe i ulaganja u tuđu imovinu koje se početno mjere po trošku nabave i amortiziraju se pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog vijeka trajanja.

Zasebno stečena nematerijalna imovina početno se priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost nematerijalne imovine stečene poslovnom kombinacijom predstavlja fer vrijednost na datum stjecanja.

Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za troškove amortizacije i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja imovine. Nematerijalna imovina nastala vlastitom proizvodnjom, isključujući kapitalizirane troškove razvoja, ne kapitalizira se i troškovi se priznaju u računu dobiti i gubitka u godini u kojoj su nastali. Vijek trajanja nematerijalne imovine se procjenjuje ili kao ograničeni (određeni) ili kao neograničeni (neodređeni).

Nematerijalna imovina sa određenim vijekom trajanja amortizira se tijekom procijenjenog vijeka trajanja i umanjuje se kada za to postoje uvjeti. Amortizacijski period i metoda amortizacije nematerijalne imovine sa određenim vijekom trajanja revidira se najmanje krajem svake financijske godine. Promjene u očekivanom vijeku trajanja ili očekivani obrazac korištenja budućih ekonomskih koristi uključenih u imovinu uračunavaju se promjenom amortizacijskog perioda i metode i tretiraju se kao promjene računovodstvenih procjena.

Trošak amortizacije nematerijalne imovine sa određenim vijekom trajanja priznaje se u računu dobiti i gubitka kao trošak u skladu sa ulogom nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina sa neodređenim vijekom trajanja se ne amortizira, ali se procjenjuje za umanjena na godišnjoj osnovi, ili pojedinačno ili na razini generiranja novca.

Procjena neograničenog vijeka trajanja revidira se godišnje, a kako bi se odredilo da li i dalje postoji osnova za neograničeni vijek trajanja. U slučaju ne postojanja osnove, promjena vijeka trajanja iz neograničenog u ograničeni provodi se prema mogućnostima.

1.11. Zalihe

Zalihe se mjere po trošku ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže.

Trošak zaliha obuhvaća sve troškove nabave, troškove konverzije i druge troškove koji su nastali dovođenjem zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje.

Troškovi nabave zaliha obuhvaćaju kupovnu cijenu, uvozne carine i druge poreze (osim onih koje Grupa naknadno može povratiti od poreznih vlasti) te troškove prijevoza, rukovanja zaliha, kao i druge troškove koji se mogu izravno pripisati stjecanju gotovih proizvoda, materijala i usluga. Trgovački i količinski popusti te druge slične stavke oduzimaju se kod određivanja troškova nabave.

Troškovi konverzije zaliha uključuju troškove izravno povezane s jedinicama proizvodnje, kao što je direktan rad.

Trošak zaliha određuje se primjenom metode ponderiranog prosječnog troška.

Nakon prodaje, Grupa priznaje knjigovodstvenu vrijednost tih zaliha kao rashod u razdoblju u kojem je priznat odnosni prihod. Također iznos bilo kojeg otpisa zaliha do neto utržive vrijednosti i svi manjkovi zaliha priznaju se kao rashod u razdoblju otpisa, odnosno nastanka manjka. Iznos bilo kojeg poništenja otpisa zaliha kao posljedica povećanja neto utržive vrijednosti priznaje se kao smanjenje iznosa zaliha priznatih kao rashod u razdoblju u kojem je došlo do poništenja.

1.12. Financijska imovina

Početno priznavanje i mjerenje

Grupa klasificira financijsku imovinu u sljedeće kategorije: financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, financijska imovina raspoloživa za prodaju, ulaganja do dospjeća ili kao derivati određeni kao hedge instrumenti. Klasifikacija ovisi o svrsi za koju je financijska imovina stečena. Uprava klasificira financijsku imovinu kod početnog priznavanja.

Naknadna mjerenja

Naknadno mjerenje financijske imovine ovisi o njezinoj klasifikaciji, kako slijedi:

a) Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka predstavlja financijsku imovinu namijenjenu trgovanju kao i financijsku imovinu određenu po

fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka nakon početnog priznavanja. Financijska imovina se klasificira u ovu kategoriju ako je stečena prvenstveno u svrhu prodaje u kratkom roku. Imovina u ovoj kategoriji klasificirana je kao kratkotrajna imovina. Ova kategorija uključuje financijske derivate koji nisu određeni kao instrumenti zaštite definirani MSFI-em 39.

Derivati, uključujući odvojene ugrađene derivate također se klasificiraju kao raspoloživi za prodaju, osim ako nisu određeni kao važeći instrumenti zaštite.

Financijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka početno se priznaje po fer vrijednosti, a trošak transakcije iskazuje se u računu dobiti i gubitka. Dobici i gubici nastali iz promjena u fer vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuju se u računu dobiti i gubitka u okviru financijskih prihoda ili rashoda u razdoblju u kojem su nastali.

Prihodi od dividendi od financijske imovine po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka iskazuju se u računu dobiti i gubitka u okviru financijskih prihoda/(rashoda) kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Kada Grupa nije u mogućnosti prodati financijsku imovinu iskazanu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka zbog neaktivnog tržišta, te se namjera uprave da proda iste u doglednoj budućnosti značajno promjeni, u rijetkim okolnostima, Grupa može odlučiti reklasificirati takvu financijsku imovinu. Reklasifikacija u kredite i potraživanja, financijsku imovinu raspoloživu za prodaju ili ulaganja do dospijeća, ovisi o vrsti imovine.

Takva procjena ne utječe niti na jednu poziciju financijske imovine utvrđene po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koristeći opciju fer vrijednosti pri klasifikaciji.

Derivati uključeni u domaće ugovore evidentiraju se kao odvojeni derivati i knjiže po fer vrijednosti ako se njihove ekonomske karakteristike i rizici usko ne odnose na one iz osnovnih ugovora i ako osnovni ugovori nisu raspoloživi za prodaju ili utvrđeni po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Ti derivati se mjere po fer vrijednosti, gdje se u slučaju promjena u fer vrijednosti, isti evidentiraju u računu dobiti i gubitka. Ponovna procjena može se provesti jedino uslijed promjena u uvjetima ugovora koji značajno utječu na tijek novca, koja bi se i inače zahtijevala.

b) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja predstavljaju nederivativnu financijsku imovinu sa fiksnim ili utvrdivim rokovima otplate kojima se ne trguje na aktivnom tržištu. Nakon početnog mjerenja, takva financijska imovina se naknadno mjeri po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope umanjenu za ispravke vrijednosti.

Amortizirani trošak se obračunava uzimajući u obzir svaki popust ili premiju prilikom kupnje, te naknade i troškove koji čine sastavni dio metode efektivne kamatne stope. Amortizacija po metodi efektivne kamatne stope uključena je u financijske prihode u računu dobiti i gubitka. Gubici nastali umanjenjem priznaju se u računu dobiti i gubitka kao financijski rashodi.

c) Ulaganja koja se drže do dospijeća

Nederivativna financijska imovina sa fiksnim ili utvrdivim anuitetima i fiksnim rokovima dospijeća klasificira se kao ulaganje do dospijeća kada Grupa ima pozitivnu namjeru i mogućnosti zadržati iste do datuma dospijeća.

Nakon početnog mjerenja, ulaganja do dospjeća mjere se po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenu za ispravke vrijednosti. Amortizirani trošak se obračunava uzimajući u obzir svaki popust ili premiju ostvarenu prilikom kupnje, te naknade i troškove koji čine sastavni dio metode efektivne kamatne stope. Amortizacija po metodi efektivne kamatne stope je uključena u računu dobiti i gubitka u financijske rashode.

d) Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje kapitalne i dužničke vrijednosnice. Dužničke vrijednosnice su one koje se namjerava zadržati kroz neodređeno razdoblje i koje mogu biti prodane u skladu sa potrebama za likvidnošću ili uslijed promjena tržišnih uvjeta.

Nakon početnog priznavanja, financijska imovina raspoloživa za prodaju se naknadno mjeri po fer vrijednosti, uključujući nerealizirane gubitke ili dobitke koji se priznaju u sveobuhvatnoj dobiti kao rezerva za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju do prestanka priznavanja investicije za koje vrijeme je kumulativna dobit priznata u ostalim poslovnim prihodima ili utvrđena za umanjenje, a kumulativni gubitak u financijskim rashodima u računu dobiti i gubitka i isknjižen sa rezerve za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

Grupa procjenjuje financijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kako bi utvrdila postojanje mogućnosti i namjere prodaje u kratkom roku.

Kada Grupa nije u mogućnosti trgovati takvom financijskom imovinom, zbog neaktivnog tržišta ili promjene u namjeri uprave za prodajom istih u neposrednoj budućnosti, u rijetkim okolnostima Grupa može reklasificirati takvu financijsku imovinu.

Reklasifikacija u kredite i potraživanja dozvoljena je kada financijska imovina zadovoljava uvjete po kojima se može svrstati u kredite ili potraživanja i kada postoji namjera i mogućnost držanja takve imovine u doglednoj budućnosti ili do roka dospjeća. Reklasifikacija u ulaganja do dospjeća dozvoljena je samo kada Grupa ima mogućnost i namjeru držanja takve imovine.

Svi prijašnji dobiti ili gubici po financijskoj imovini koja se reklasificira sa financijske imovine raspoložive za prodaju, a koji su priznati u kapitalu, amortiziraju se u računu dobiti i gubitka kroz preostali vijek trajanja ulaganja koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Razlika između novog amortiziranog troška i očekivanog tijeka novca, također se amortizira kroz preostali vijek trajanja (upotrebe) imovine koristeći metodu efektivne kamatne stope. Ako se za imovinu naknadno utvrdi potreba umanjenja tada se iznos evidentiran u kapitalu reklasificira u račun dobiti i gubitka.

Prestanak priznavanja

Financijska imovina (ili gdje je primjenjivo, dio financijske imovine ili dijela grupe slične financijske imovine) prestaje se priznavati kada:

- su prava na primitak novčanih sredstava od imovine istekla
- je Grupa prenijela svoja prava na primitak novčanih sredstava od imovine ili je preuzela obvezu da plati primljena novčana sredstva u cijelosti, bez materijalnih odstupanja trećoj strani; i/ili a) je Grupa prenijela sve bitne rizike i koristi od imovine, i/ili (b) Grupa nije

zadržala, niti je prenijela sve bitne rizike i koristi od imovine, ali je prenijelo kontrolu imovine.

Kada je Grupa prenijela svoja prava na primitak novčanih sredstava od imovine ili je preuzela obvezu da plati primljena novčana sredstva u cijelosti, bez materijalnih odstupanja trećoj strani, a nije zadržalo, niti je prenijelo sve bitne rizike i koristi od imovine, niti prenijelo kontrolu imovine, imovina se priznaje u mjeri u kojoj Grupa nastavlja sudjelovanje u imovini. U tom slučaju, Grupa također priznaje pridruženu obvezu. Prenesena imovina i povezane obveze mjere se na osnovi koja odražava prava i obveze koje je Grupa zadržala.

Nastavljajuće sudjelovanje u obliku garancije prenesene imovine, mjeri se po nižim od izvorne knjigovodstvene vrijednosti imovine i maksimalnom iznosu naknade koji bi Društvo bilo dužno platiti.

1.13. Financijske obveze

Financijske obveze u okviru MRS-a 39 klasificiraju se kao financijski obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, kredite i zajmove, ili kao derivati određeni kao instrumenti zaštite, ovisno što je primjenjivo. Grupa klasificira svoje financijske obveze kod početnog priznavanja. Sve financijske obveze početno se priznaju po fer vrijednosti, te u slučaju kredita i zajmova, plus izravno pripadajući transakcijski troškovi. Financijske obveze Grupe uključuju obveze prema dobavljačima i ostale obveze, prekoračenja po bankovnom računu, kredite i zajmove, ugovore o financijskim garancijama i derivativne financijske instrumente.

1.14. Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima utvrđuje se na svaki datum izvještavanja u odnosu kotirane tržišne cijene ili kotacijske cijene distributera bez umanjenja za transakcijske troškove.

Za financijske instrumente kojima se ne trguje na aktivnom tržištu, fer vrijednost se određuje pomoću odgovarajućih tehnika procjene. Takve tehnike mogu uključivati korištenje novije nepristrane tržišne transakcije; obzirom na tekuće fer vrijednosti drugog instrumenta koji je bitno isti; analize diskontiranog novčanog toka ili drugih modela procjene vrijednosti.

1.15. Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili proizvodnji kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva značajno vrijeme kako bi bilo spremno za svoju namjeravanu uporabu ili prodaju, uključuju se u trošak nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Ostali troškovi posudbe se priznaju kao rashod.

Troškovi posudbe uključuju kamate na dopuštena prekoračenja po bankovnom računu, kratkoročne i dugoročne posudbe te tečajne razlike nastale posudbama u stranoj valuti, u iznosu u kojem se smatraju usklađivanjem troškova kamata.

1.16. Ulaganja u nekretnine

Ulaganje u nekretnine priznaje se kao imovina samo i isključivo u slučaju kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezana s ulaganjem u nekretnine pritijecati u Društvo i kada je trošak ulaganja u nekretnine moguće pouzdano izmjeriti.

Ulaganje u nekretnine početno se mjeri po trošku. Društvo uključuje transakcijske troškove u početno mjerenje. Trošak ulaganja u nekretnine obuhvaća kupovnu cijenu i sve povezane direktne troškove.

Grupa godišnje procjenjuje ulaganja u nekretnine sa promjenama u knjigovodstvenim iznosima priznatim u konsolidiranom računu dobiti i gubitka.

Naknadno mjerenje

Grupa kod naknadnog mjerenja ulaganja u nekretnine koristi model fer vrijednosti ili model troška za sva ulaganja u nekretnine povezane s obvezama za koje se osigurava povrat izravno povezan s fer vrijednosti, ili povrat od određene imovine koja uključuje to ulaganje u nekretnine. Dobit ili gubitak koji nastaje iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine priznaje se u dobiti ili gubitku u razdoblju u kojem je nastao.

Prestanak priznavanja

Grupa prestaje priznavati ulaganja u nekretnine prilikom otuđenja ili kod konačnog povlačenja ulaganja u nekretnine iz uporabe te kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od otuđenja.

1.17. Događaji nakon izvještajnog razdoblja

Događaji nakon datuma izvještaja o financijskom položaju su oni povoljni i nepovoljni događaji koji su nastali između datuma izvještaja o financijskom položaju i datuma na koji je odobreno izdavanje financijskih izvještaja. Grupa usklađuje iznose koje je priznala u svojim financijskim izvještajima za događaje nakon datuma izvještaja o financijskom položaju koji zahtijevaju usklađivanje.

1.18. Kritične računovodstvene procjene i prosudbe

U primjeni računovodstvenih politika Grupa je koristila određene procjene i pretpostavke koje utječu na objavljene prihode, rashode, imovinu i obveze te objavljivanje potencijalnih obveza na datum izvješća. Međutim, neizvjesnost vezana uz ove pretpostavke i procjene može rezultirati značajnim izmjenama knjigovodstvene vrijednosti odnosno imovine ili obveza u budućim razdobljima.

1.19. Financijski instrumenti i upravljanje rizicima

Grupa je kroz svoje poslovanje izloženo sljedećim financijskim rizicima:

- Kreditni rizik
- Fer vrijednost novčanog toka ili kamatni rizik
- Valutni rizik
- Tržišni rizik
- Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom kapitala

Grupa upravlja svojim kapitalom na način da osigura kontinuitet poslovanja, uz maksimiziranje povrata dioničarima kroz optimizaciju salda dugovanja i kapitala.

Struktura kapitala Grupe sastoji se od dugovanja, koje uključuje kredite i zajmove, novca i novčanih ekvivalenata i kapitala koji se može pripisati kapitalu vlasnika matice, uključujući izdani kapital, pričuve i zadržanu dobit.

Upravljanja financijskim rizikom

Grupa osigurava kod poslovanja, koordinirani pristup domaćim i međunarodnim financijskim tržištima, te provodi nadzor i upravlja financijskim rizicima koji se odnose na poslovanje Grupe, kroz izvještaje o internom riziku, koji analiziraju izloženost prema stupnju i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik, rizik fer vrijednosti kamata, i rizik cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti, i rizik novčanog tijeka kamata.

Grupa nastoji svesti na minimum utjecaje ovih rizika upotrebom derivativnih financijskih instrumenata kako bi se zaštitilo od izloženosti ovim rizicima. Upotreba derivativnih financijskih instrumenata je određena politikama Grupe koje su odobrene od strane uprave, a koje osiguravaju pisana načela za tečajni rizik, rizik kamatne stope, kreditni rizik, upotrebu derivativnih i nederivativnih financijskih instrumenata, i ulaganje viška likvidnih sredstava. Usklađenost s politikama i limitima izloženosti nadzire se kontinuirano od strane interne revizije. Grupa ne posjeduje niti trguje financijskim instrumentima, uključujući derivativne financijske instrumente, u špekulativne svrhe.

Tržišni rizik

Aktivnosti Grupe izlažu Grupi prvenstveno financijskim rizicima zbog prodaje proizvoda kako na domaćem tako i na inozemnom tržištu. Formiranje cijena vezano je i uz mogućnosti plasmana na tržištima i trenutnoj kupovnoj moći potrošača. Pad cijena i financijska moć društva može utjecati na financijske rezultate poslovanja.

Tečajni rizik

Grupa je izloženo tečajnom riziku prilikom kupnje i uzimanja zajmova denominiranih u drugim valutama. Valuta koja podliježe rizicima je prvenstveno EUR. Grupa u ovom trenutku nije zaštićeno od ovog rizika.

Kamatni rizik

Većina zaduženja na koja se obračunavaju kamate ugovorena su uz fiksnu i promjenjivu kamatu stopu. Rizikom se upravlja održavanjem prikladne kombinacije između fiksne i promjenjive kamatne stope na posudbe. Grupa u ovom trenutku nije zaštićeno od ovih rizika.

Kreditni rizik

Kreditni rizik, odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koji će proizvesti financijski gubitak Grupe. Grupa je usvojilo politiku prema kojoj posluje samo sa kreditno sposobnim ugovornim stranama, osiguravajući prema potrebi višak osiguranja za ublažavanje rizika financijskog gubitka zbog neispunjenja ugovornih obveza. Izloženost Grupe i kreditni položaj drugih ugovornih strana su neprekidno praćeni, a ukupni iznos zaključenih transakcija je raspodijeljen između odobrenih ugovornih strana. Kreditna izloženost se kontrolira sa odobrenim kreditnim limitima drugim ugovornim stranama, koji se godišnje pregledavaju i odobravaju od strane odbora za upravljanje rizicima.

Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, raspoređenih na različite industrije i zemljopisna područja. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na temelju financijskog položaja kupaca i, kada je prikladno, pribavljeno je osiguranje potraživanja garancijom.

Grupa nema značajniju izloženost kreditnom riziku prema nijednoj ugovornoj strani ili grupi ugovornih strana sličnih karakteristika. Kreditni rizik likvidnih sredstava i derivativnih financijskih instrumenata je ograničen, zato jer druge ugovorne strane predstavljaju banke sa visokim kreditnim rejtinzima koji su određeni od međunarodnih agencija za određivanje kreditnih rizika.

Rizik likvidnosti

Krajnja odgovornost za rizik likvidnosti leži na upravi, koja je izradila prikladan okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim financiranjem i zahtjevima upravljanja likvidnošću.

Grupa upravlja rizikom likvidnosti održavajući prikladne pričuve, bankovna sredstva i pričuve pozajmljenih sredstava, neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tijekova, te uspoređujući rokove dospijeca financijske imovine i obveza.

II. BILJEŠKE UZ BILANCU

2.1. Nematerijalna imovina

OPIS	NEMATERIJALNA IMOVINA
<u>NABAVNA VRIJEDNOST</u>	
Stanje 31. prosinca 2007.	27.934.844
Direktna povećanja imovine	1.909.932
Prijenos sa investicija u toku	(3.386.746)
Rashodovanje i otuđivanje	(71.094)
Tečajna razlika	(15.766)
Stanje 31. prosinca 2008.	26.371.170
Direktna povećanja imovine	368.892
Rashodovanje i otuđivanje	(2.399)
Tečajna razlika	(27.722)
Stanje 31. prosinca 2009.	26.709.941
<u>ISPRAVAK VRIJEDNOSTI</u>	
Stanje 31. prosinca 2007.	19.034.592
Amortizacija	1.277.400
Rashodovanje i otuđivanje	(62.993)
Tečajna razlika	(9.414)
Stanje 31. prosinca 2008.	20.239.585
Amortizacija	1.340.521
Tečajna razlika	(10.138)
Stanje 31. prosinca 2009.	21.569.968
<u>SADAŠNJA VRIJEDNOST</u>	
31. PROSINCA 2008.	6.131.585
31. PROSINCA 2009.	5.139.973

2.2. Materijalna imovina

OPIS	ZEMLJIŠTA				INVESTICIJE U TOKU	UKUPNA MATERIJALNA IMOVINA
	I GRAĐEVINSKI OBJEKTI	POSTROJENJA I OPREMA	ULAGANJA U NEKRETNINE	PREDUJMOVI		
<u>NABAVNA VRIJEDNOST</u>						
Stanje 31. prosinca 2007.	637.129.849	946.626.241	11.347.319	1.493.708	103.509.505	1.700.106.622
Direktna povećanja imovine	181.431	2.453.597	0	501.597	28.540.491	31.677.116
Prijenos sa investicija u toku	18.164.376	51.046.110	67.100	0	(66.085.397)	3.192.189
Rashodovanje i otuđivanje	(18.022.633)	(11.677.322)	0	(1.053.145)	(27.406)	(30.780.506)
Tečajna razlika	(199.221)	(22.061)	0	(22.666)	16.195	(227.753)
Stanje 31. prosinca 2008.	637.253.802	988.426.565	11.414.419	919.494	65.953.388	1.703.967.668
Direktna povećanja imovine	292.039	3.769.054	0	360.347	21.367.497	25.788.937
Prijenos sa investicija u toku	5.554.425	44.532.984	2.642.266	0	(52.729.675)	0
Prijenos sa/na	(1.784.252)	270.392	1.784.252	(270.392)	0	0
Rashodovanje i otuđivanje	(87.012)	(22.785.283)	0	0	(4.890)	(22.877.185)
Tečajna razlika	(542.689)	(732.426)	0	(13.899)	(176.875)	(1.465.889)
Stanje 31. prosinca 2009.	640.686.313	1.013.481.286	15.840.937	995.550	34.409.445	1.705.413.531
<u>ISPRAVAK VRIJEDNOSTI</u>						
Stanje 31. prosinca 2007.	313.839.225	789.009.512	5.330.804	0	0	1.108.179.541
Amortizacija	13.372.692	41.988.371	275.942	0	0	55.637.005
Rashodovanje i otuđivanje	(7.841.765)	(10.862.549)	0	0	0	(18.704.314)
Tečajna razlika	31.388	10.769	0	0	0	42.157
Stanje 31. prosinca 2008.	319.401.540	820.146.103	5.606.746	0	0	1.145.154.389
Amortizacija	12.574.501	37.535.782	393.520	0	0	50.503.803
Vrijednosno usklađenje	0	49.314	0	0	0	49.314
Rashodovanje i otuđivanje	0	(22.510.318)	0	0	0	(22.510.318)
Tečajna razlika	(132.434)	(567.126)	0	0	0	(699.560)
Stanje 31. prosinca 2009.	331.843.607	834.653.755	6.000.266	0	0	1.172.497.628
<u>SADAŠNJA VRIJEDNOST</u>						
31. PROSINCA 2008.	317.852.262	168.280.462	5.807.673	919.464	65.953.388	558.813.279
31. PROSINCA 2009.	308.842.706	178.827.531	9.840.671	995.550	34.409.445	532.915.903

2.3. Ostala dugotrajna financijska imovina

O P I S	31.12.2009.	31.12.2008.
Sudjelujući interesi (participacije)	13.726.637	11.140.582
Ulaganja u vrijednosne papire	289.112	289.112
Dani krediti, depoziti i kaucije	84.276.918	92.743.840
Ostala dugoročna ulaganja	342.016	342.016
UKUPNO	98.634.683	104.515.550

2.4. Zalihe

O P I S	31.12.2009.	31.12.2008.
Zalihe sirovina i materijala	55.628.878	57.264.782
Zalihe proizvodnje u tijeku	615.354	419.643
Zalihe gotovih proizvoda i trgovačke robe	87.345.681	79.171.479
Predujmovi dani za zalihe	2.691.810	1.355.129
Ostala imovina namijenjena prodaji	710.820	10.003.127
UKUPNO	146.992.543	148.214.160

2.5. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

O P I S	31.12.2009.	31.12.2008.
Potraživanja od kupaca u zemlji	127.336.534	165.128.738
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	120.149.139	110.235.904
Potraživanja od zaposlenih	2.510.462	378.897
Potraživanja od države i državnih institucija	3.640.749	7.780.663
Ostala nespecificirana potraživanja	17.881.384	15.924.034
UKUPNO	271.518.268	299.448.236

2.6. Ostala kratkotrajna financijska imovina

O P I S	31.12.2009.	31.12.2008.
Dani depoziti i zajmovi - tekući dio	31.574.795	26.285.132
Ulaganja u vrijednosne papire	20.096.849	2.095.762
Ostala kratkotrajna financijska imovina	76.121	70.095
UKUPNO	51.747.765	28.450.989

2.7. Upisani kapital

Upisani kapital iskazan u konsolidiranoj bilanci na dan 31. prosinca 2009. godine u iznosu od 549.448.400 kuna (31. prosinca 2008. godine 549.448.400 kuna) predstavlja vlastite trajne izvore za poslovanje Matice i obuhvaća temeljnu glavnica registriranu kod Trgovačkog suda u Zagrebu.

2.8. Obveze po dugoročnim kreditima

OPIS	31.12.2009.	31.12.2008.
<i>Dugoročno</i>		
Kreditni banaka		
osigurani	249.506.484	278.745.071
Ukupno obveze po kreditima	249.506.484	278.745.071
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	(85.974.911)	(83.631.049)
Ukupno dugoročne obveze po kreditima	163.531.573	195.114.022

Dospijeće otplata kredita po godinama i valutama prikazano je kako slijedi:

GODINA	Iznos	
	HRK	EUR
2010.	85.974.911	11.767.392
2011.	35.218.502	4.820.359
2012.	36.193.967	4.953.871
2013.	32.382.038	4.432.132
2014 - 2019.	59.737.066	8.176.216
UKUPNO	249.506.484	34.159.970

Prosječna ugovorena stopa troška posudbe iznosi 4,5%.

2.9. Obveze po kratkoročnim kreditima

OPIS	31.12.2009.	31.12.2008.
<i>Kratkoročno</i>		
Kreditni banaka		
osigurani	27.175.739	26.620.295
Ukupno obveze po kreditima	27.175.739	26.620.295
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita	85.974.911	83.631.049
Ukupno kratkoročne obveze po kreditima	113.150.650	110.251.344

2.10. Obveze prema dobavljačima i ostale obveze

OPIS	31.12.2009.	31.12.2008.
Obveze prema dobavljačima	149.225.471	153.840.234
Obveze za primljene predujmove	147.803	9.017.701
Obveze prema zaposlenima	10.388.677	10.676.503
Obveze za poreze i doprinose	19.088.352	14.867.989
Ostale kratkoročne obveze	13.445.990	15.009.013
UKUPNO	192.296.293	203.411.440

III BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

3.1. Prihodi od prodaje

O P I S	2009.	2008.
Prihodi od prodaje u zemlji	594.528.698	618.161.478
Prihodi od prodaje u inozemstvu	424.309.641	392.717.133
Ostali prihodi od prodaje	5.727.859	13.101.588
UKUPNO	1.024.566.198	1.023.980.199

3.2. Utrošeni materijal i energija

O P I S	2009.	2008.
Utrošene sirovine i materijal	376.711.796	385.414.447
Utrošena energija	23.146.885	21.870.919
Sitan inventar	1.588.512	1.891.522
UKUPNO	401.447.193	409.176.887

3.3. Amortizacija

O P I S	2009.	2008.
Građevinski objekti	12.574.501	13.372.692
Ulaganja u nekretnine	393.520	275.942
Postrojenja i oprema	37.535.782	41.988.371
Nematereijalna imovina	1.340.521	1.277.403
UKUPNO	51.844.324	56.914.405

3.4. Troškovi primanja zaposlenih

O P I S	2009.	2008.
Neto plaće	147.225.426	145.826.838
Porezi i doprinosi iz plaće	73.404.946	69.846.792
Doprinosi na plaće	33.725.841	33.250.351
UKUPNO	254.356.213	248.923.981

3.5 Ostali rashodi poslovanja

O P I S	2009.	2008.
Prijevozne usluge	21.137.860	20.298.475
Usluge održavanja	9.918.296	10.855.932
Usluge sajmovi	577.822	685.991
Najamnine i zakupnine	12.986.745	13.462.360
Vanjske usluge reklame i propagande	64.588.810	65.505.716
Intelektualne i osobne usluge	11.938.656	8.746.920
Komunalne usluge	4.045.906	3.936.260
Vanjske usluge reprezentacije	1.053.118	1.430.380
Ostale vanjske usluge	12.309.943	15.335.054
Dnevnice za služ. putovanja i putni troš.	3.464.662	4.073.695
Naknade troškova zaposlenima	20.735.706	32.742.282
Pomoći i ostala davanja	1.080.494	1.040.316
Premije osiguranja	4.948.257	4.080.142
Bankarske usluge i troš. plat. prometa	3.795.787	3.969.938
Doprinosi, članarine i druga davanja	5.770.405	5.802.621
Porezi koji ne ovise o dobitku i takse	1.384.614	1.987.283
Naknade članovima Nadzornog odbora	2.420.269	2.170.476
Troš.uporabe vlast.proiz.,roba i usluga	808.496	6.621.519
Kasa skonto	1.788.958	1.789.638
Ostali nematerijalni troškovi poslovanja	20.484.089	4.966.883
UKUPNO	205.238.893	209.501.881

3.6. Financijski prihodi

O P I S	2009.	2008.
Kamate s nepovezanim društvima	4.885.977	2.788.464
Pozitivne tečajne razlike s povezanim društvima	7.339.652	6.132.013
Pozitivne tečajne razlike s nepovezanim društvima	5.497.116	6.641.780
Prihodi od dividende, udjela s povezanim društvima	3.610.225	325.570
Ostali financijski prihodi	626.311	31.982
UKUPNO	21.959.281	15.919.809

3.7. Finacijski rashodi

O P I S	2009.	2008.
Kamate s nepovezanim poduzetnicima	14.342.951	16.786.201
Negativne tečajne razlike s povezanim pod.	11.687.907	8.898.020
Negativne tečajne razlike s nepovezanim pod.	5.573.965	8.239.656
Ostali financijski rashodi	200.665	564.604
UKUPNO	31.805.488	34.487.481